



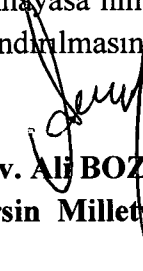
TBMM
HALKLARIN EŞİTLİK VE DEMOKRASİ PARTİSİ
GRUP BAŞKANLIĞI

Sayı : 17543
Tarih : 21.04.2026

43696

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki soruların **Adalet Bakanı Akın Gürlek** tarafından Anayasa'nın 98'inci ve İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.


Av. Ali BOZAN
Mersin Milletvekili

İzmir Kadın Kapalı Ceza İnfaz Kurumu'nda tutulan mahpuslara, Aralık 2025'te "tutuklu/hükümlü kimlik kartı" taşıma zorunluluğu getirildiği, bu uygulamayı kabul etmeyen mahpusların ise temel haklarından mahrum bırakıldığı avukatları, insan hakları dernekleri, cezaevlerinde yaptığımız mahpus görüşleri ve basın aracılığı ile kamuoyuna yansımıştır.

Cezaevinde tutuklu bulunan Tuğçenur Özbay'ın, yönetimin kimlik kartı uygulamasına karşı çıkması üzerine hak ihlallerine maruz kalmış ve açık ve kapalı görüşlere çıkarılmamıştır. Özbay, bu ihlal ve dayatmalara karşılık olarak 82 gündür açlık grevindedir.

Tuğçenur Özbay'ın üç aydır gönderilen kitap ve kıyafetleri "kimlik kartı olmadığı" gerekçesiyle iade edildiği gibi Özbay'ın ve bazı tutukluların aile görüşü, telefon hakkı, avukat görüşü ve hastaneye sevk gibi haklarının da yaklaşık üç aydır engellendiği iddia edilmektedir.

Cezaevi savcısının 'tutsak kimlik kartı' uygulamasının güvenlik gerekçesiyle olduğu belirtilse de mahkemeye, SEGBİS'e veya milletvekili görüşüne çıkarken 'tutsak kimlik kartı' uygulanmadığı ancak söz konusu aile görüşü, telefon ve hastane olunca şart koşulduğu aktarılmaktadır. Aynı cezaevinde farklı koşutta bulunan Zuhale Sürücü'nün de benzer şekilde temel haklarını kullanamadığını aile ve avukatları tarafından söylenmektedir.

Yine diğer taraftan, İzmir Kadın Kapalı Hapishanesi'nde Bahar Kızılaltun'un kolunun kırılmasından da sorumlu olduğu belirtilen Kebire Tanır isimli başgardıyanın, kimlik kartı dayatması nedeniyle açlık grevinde olan Tuğçenur Özbay'a mahkemeye bağlandığı SEGBİS salonu çıkışında küfür ettiği iddia edilmektedir.

Öte yandan, 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun uyarınca, tutuklu veya hükümlünün kimlik kartını kabul etmemesi fiilinin karşılığı disiplin hukuku bakımından "kınama" cezası ile sınırlıdır. Bu kapsamda, söz konusu fiil gerekçe gösterilerek görüş hakkının engellenmesi gibi daha ağır ve temel haklara müdahale teşkil eden uygulamaların hayata geçirilmesi, ölçülülük ve kanunilik ilkeleriyle bağdaşmamaktadır.

Bu bağlamda;

1. “Tutuklu/hükümlü kimlik kartı” taşıma zorunluluğunun hukuki dayanağı nedir ve bu uygulama hangi mevzuata dayanılarak yürürlüğe konulmuştur?
2. 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun uyarınca kimlik kartını kabul etmeme fiiline yalnızca “kınama” cezası öngörülmesine rağmen, mahpusların açık/kapalı görüş, telefon, avukat görüşü ve sağlık hizmetlerine erişim haklarının kısıtlanmasının gerekçesi nedir?
3. Tuğçenur Özbay ve diğer mahpusların aile görüşü, avukat görüşü ve hastaneye sevk gibi temel haklarının yaklaşık üç aydır engellendiği iddiaları hakkında herhangi bir idari veya adli inceleme başlatılmış mıdır?
4. Güvenlik gerekçesiyle savunulan kimlik kartı uygulamasının, mahkeme, SEGBİS veya milletvekili görüşlerinde uygulanmaması; buna karşın aile görüşü ve sağlık hizmetlerinde zorunlu tutulması nasıl açıklanmaktadır?
5. Cezaevi personelinin mahpuslara yönelik sözlü veya fiziksel kötü muamelede bulunduğu iddiaları hakkında disiplin veya ceza soruşturması yürütülmüş müdür; yürütülmüşse sonuçları nelerdir?